

Vahannan koulukohtainen ops

2.2 Vahannan koulun arvoperusta

Perusopetus rakentuu elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle.

Vahannan koulussa tärkein ja kaiken lähtökohta on toimiva, ajatteleva, kokonaisvaltainen ja jo laajan kokemusmaailman omaava lapsi. Koulumme tärkein tehtävä on tukea oppilaan kasvua **itsetunnon** **vahvaksi** yhteiskunnan jäseneksi ja tarjota mahdollisuudet elämässä tarvittavien **perustietojen ja -taitojen** oppimiseen.

Vahannan koulussa oppilasta arvostetaan sekä yksilöllisenä oppijana että kouluyhteisön toimintaa ja hyvinvointia rakentavana jäsenenä. **Tunne- ja vuorovaikutustaitoja, ryhmässä toimimista ja sosiaalisia taitoja** harjoitellaan systemaattisesti. Vuorovaikutustilanteissa oppilas tulee kuulluksi, hän saa kokemuksen **osallisuudesta** sekä siitä, että hänen mielipiteitään arvostetaan. Osallisuus ja aktiivinen **vaikuttaminen** ovat myös säännöllisesti kokoontuvan oppilaskunnan hallituksen (OK-ryhmä) johtajatuksena.

Kouluyhteisössä toisten tunteminen ja läheiset ihmissuhteet luovat **turvallisuutta**. Tähän antaa mahdollisuuden Vahannan koulun kyläkoulumainen toimintakulttuuri, jossa opettajat tutustuvat lähes kaikkiin oppilaisiin ja eri-ikäiset oppilaat toimivat sujuvasti **yhdessä**. Koulun yhteiset tapahtumat, yhdessä järjestetyt juhlat, yhteistunnit, päivänavaukset, pelit, perinteet, oppilaskunnan aktiivinen toiminta ja kummioppilastoiminta tukevat oppilaiden ikä- ja luokkarajoja ylittäviä läheisiä suhteita.

Oppimisympäristön turvallisuudesta huolehditaan yhdessä. Turvallisuusriskejä ennakoidaan erilaisin toimintatavoin. Koulun henkilökunnan lisäksi oppilaita ja vanhempia **osallistetaan** huolehtimaan turvallisuudesta. Tärkeintä on pitää huolta avoimesta ja luottamuksellisesta kanssakäymisestä. Siihen tähtäävät monet yhteisöllisyyttä korostavat työtapamme. Oppilaan tulee kokea, että kouluun on turvallista tulla.

Hyvien käytöstapojen oppiminen ja toisen auttaminen ovat tärkeimpiä tavoitteitamme. Hyvä yhteishenki tarkoittaa koulussamme avointa, rakentavaa keskusteluyhteyttä, kannustusta sekä oman ja toisen työn arvostamista. Tässä koulun aikuisten toiminta on esimerkkinä.

Ekososiaaliseen sivistykseen kuuluu taito käsitellä ristiriitoja eettisesti ja empaattisesti sekä rohkeus puolustaa hyvää. Sivistys ilmenee tavassa suhtautua itseen, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon sekä tavassa ja tahdossa toimia.

Vahannan koulussa ohjataan oppilaita **kestävän elämäntavan omaksumiseen; ekologisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävän kehityksen polulle**.

Koulun toimintakulttuuri, esim. Vihreä Lippu -tavat, tutustuttaa ja havahduttaa elämäntapaan, joka vaalii ekosysteemin uusiutumiskykyä. Luonnonvarojen ekotehokas kulutus ja hyvinvoinnin jakautuminen tasaisesti ovat ekologisesti ja taloudellisesti kestävän kehityksen tavoitteita. Haluamme ohjata oppilaita ympäristöä säästäviin, vastuullisiin ja kohtuullisiin valintoihin.

Oman kulttuuriperinnön huomioimisen ja alueellisten ominaispiirteiden: kansanperinteen, maiseman, kulttuuri- ja luontokohteiden vaalimisen ohessa kunnioitetaan kulttuurien moninaisuutta ja ihmisten erilaisuutta. Näin luodaan pohjaa kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle ja kartutetaan inhimillistä pääomaa. Vahannan koulun oppimisympäristöjä ovat niin paikalliset maatilat kuin monipuoliset luontokohteetkin.

Sosiaalisesti kestävä kehityksen tavoite, ihmisten välinen tasa-arvo, on koulun tasolla oppilaiden **tasa-arvoista** kohtelua, kiusaamisen ennaltaehkäisyä ja oppilaiden hyvinvoinnista huolehtimista.

2.3. Oppimiskäsitys

Vahannan koulussa oppilasta ohjataan toimimaan oppimistilanteissa yksin, parin kanssa ja ryhmässä. **Yhdessä oppiminen** edistää oppilaiden luovan ja kriittisen ajattelun sekä ongelmanratkaisun taitoja ja edistää kykyä ymmärtää erilaisia näkökulmia.

Tavoitteita asetetaan ja ongelmia ratkaistaan yksin ja yhdessä ikätason mukaisesti. Tietoja ja taitoja kartutetaan kokeilemalla, harjoittelemalla, etsimällä, löytämällä ja myös epäonnistumalla. Oppiminen on **kokonaisvaltaista**, kaikin aistein tapahtuvaa aktiivista toimintaa erilaisissa oppimisympäristöissä. **Toiminnallinen opetus** lisää liikettä ja mielekkyyttä oppitunteihin sekä parantaa oppimista. Liikunta oppitunneilla on sekä oppimistavoitteeseen sidottua että taukoliikuntaa.

Tärkeää on oppimisen ja etsimisen ilo. Luova toiminta edistää oppimista ja innostaa oppilasta kehittämään omaa osaamistaan. Monipuolisen **myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen** sekä rohkaiseva ohjaus tukee oppilasta ja hänen oppimistaan. Samalla kannustetaan lasta tekemään parhaansa.

Vahannan koulussa oppilas oppii **tunne- ja vuorovaikutustaitoja**. Niiden avulla hänen on turvallista toimia aktiivisena ryhmän jäsenenä sekä luottaa kykyihinsä työskennellessään yksin. Lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaidot kehittävät oppilaan kykyä ymmärtää eri näkökulmia sekä tarkastella asioita myös kriittisesti. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon toimintansa seuraukset ja vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöön.

Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista seurataan ja arvioidaan lukuvuosittain. Koulun **lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan tavoitteet ja niiden toteutumista arvioidaan toimintakertomuksessa**. Arviointitietoa saadaan myös Vihreä lippu -raportoinnista, Ruusut ja risut -kyselyistä, arviointikeskusteluista, kehityskeskusteluista ja luokkatuokioiden itsearviointista.

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Yhteinen vastuu turvallisesta koulupäivästä

Turvallisuutta edistämme painottamalla **ennaltaehkäisevää toimintaa ja varhaista puuttumista**. Ennaltaehkäisevää toimintaa ovat yhteisöllisyyttä ja avoimuutta lisäävät Yhteispeli-käytännöt sekä kodin ja koulun välinen avoin ja luottamuksellinen yhteistyö. Noudatamme koulun Kiusastop -käytäntöjä ja käymme läpi koulun järjestyssäännöt yhdessä oppilaiden kanssa syyslukukauden alussa. Oppilaskunta osallistuu

järjestyssääntöjen, luokkasääntöjen ja sopusuunnitelman päivittämiseen. Kehitysryhmässä ja henkilökunnan kokouksissa vahvistamme jatkuvasti sääntöjen yhdenmukaista tulkintaa.

Koulun turvallisuussuunnitelma päivitetään syksyisin. Päivityksestä ja läpikäynnistä vastaavat rehtori ja vararehtori. Tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet sekä niiden aiheuttamat toimenpiteet kirjataan säännöllisesti ylös.

Henkilökunnan ja oppilaskunnan hallituksen (OK-ryhmän) **turvallisuuskävely** toteutetaan syksyisin. Näin kartoitetaan kouluympäristön vaaranpaikkoja ja -tilanteita sekä arvioidaan riskejä, kirjataan ne ja huolehditaan korjauksista. Vanhemmat on sitoutettu koulun Kypäräpakko vai pyöräilylakko –kampanjaan. Koulutulokkaiden vanhemmille tiedotetaan aiheesta vanhempainillassa.

4.lk oppilaat vastaavat keväällä ja 5.luokan syksyllä **Hyvinvointiprofiili-**kyselyyn. Sen tuloksista nostetaan aiheita OK-ryhmän käsittelyyn ja asetetaan kehittämistavoitteet seuraavalle lukuvuodelle.

Koulutulokkaat saavat **koulukummit** 4.luokkalaisista. Kummit huolehtivat omista kummioppilaistaan nivelvaiheessa ja tekevät yhteistyötä kaksi seuraavaa lukuvuotta.

Koulun toimintaa **arvioidaan** keväisin Ruusut ja risut –kyselyin, kehityskeskusteluissa ja henkilökunnan kokouksissa.

Koulussamme edistetään **oppilaskunnan aktiivista toimintaa**. Oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun arkeen sekä Ok-ryhmän eli oppilaskunnan hallituksen kautta että luokkien asioista sopimisessa. Oppilaat ja oppilasraati ovat tärkeimpiä toimijoita Vihreä Lippu –toiminnassa. Yksittäinen oppilas pääsee vaikuttamaan esim. opettajan kanssa käydyn juttutuokion kautta. Koulussamme vaalitaan perinteisiä oppilasvetoisia tapahtumia: Lava on vapaa, Kierrätystori, Harrastusmessut, Yrityskylä-vierailut, juhla- ja valmisteet ja opintoretkien valmistelut.

5.2 Yhteistyö

Yhteistyö koulun sisällä

Koulussamme yhteistyö on avointa ja säännöllistä. Yhteistyölle on luotu toimivat rakenteet ja kokoontumisajat sovitaan lukuvuoden alkaessa. Jokaviikkosisissa henkilökunnan kokouksissa, opetushenkilökunnan kokouksissa, luokkatuokioissa, ohr-kokouksissa ja luokkatasojen moniammatillisissa tiimeissä arvioidaan, suunnitellaan ja kehitetään koulun toimintakulttuuria ja yksittäisten työntekijöiden työskentelyä. Yhteistunneilla myös oppilaat osallistetaan yhteistyöhön.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa

Siirtymäkäytännöt esiopetuksesta kouluun toteutetaan Yhteispeli - materiaalin mukaisesti: siirtymäkäytäntöjen suunnittelupalaveri, opettajavierailut, tiedonsiirto, kouluun tutustumispäivä, koulutulokkaiden vanhempainilta, syksyn aloitus, 1.lk vanhempainilta, tutustumistapaamiset ja yhteiset pajapäivät sovitaan päiväkodin henkilöstön kanssa lukuvuoden alkaessa.

Joustava esi- ja alkuopetus on suunnitelmallista, säännöllistä yhteistyötä esiopetuksen ja koulun välillä. Toiminta on opetussuunnitelman mukaista.

Alakoulusta yläkouluun –yhteistyötä tehdään lukuvuoden aikana: koulukuraattori tapaa kaikki 6.luokat. Eriyisopettajat tapaavat 6.luokkien luokanopettajat syyslukukauden aikana. 6.-luokkalaiset tutustuvat Kauraslammien kouluun toukokuussa, toukokuun alussa ja 6.-luokkalaisten vanhempainilta on toukokuun aikana. Luokanopettajat auttavat oppilaantuntemuksensa avulla 7. luokan luokkasijoitusten teossa. Maaliskuussa 6.luokkien luokanopettajat kutsutaan Moisio koululle ohryhmän kanssa tarkistamaan tulevien 7.luokkien luokkajaosta.

Laajennetuissa oppilashuoltoryhmissä tehdään moniammatillista yhteistyötä oppilaiden ja koulun henkilökunnan hyvinvoinnin hyväksi. Yhteistyötä tehdään turvallisuuteen liittyvissä asioissa myös poliisin ja palokunnan kanssa. Seurakunnan kanssa tehtävää yhteistyötä suunnitellaan lukuvuoden alussa ja kuluessa palaverissa, joissa on koulun edustaja mukana.

Vahangan nuorisoseuran, Lepeka- ja Antaverkka-Petäjän kyläyhdistysten kanssa tehdään yhteistyötä tapahtumien ja lähiympäristön kehittämisen merkeissä.

Kodin ja koulun yhteistyö

Monipuolinen, aktiivinen ja avoin yhteistyö kodin ja koulun välillä on koulussamme tärkeää.

Sähköisen **Wilma-** ohjelman avulla huoltajat voivat lähettää viestejä opettajille ja lukea opettajien lähettämiä viestejä sekä ilmoittaa oppilaan poissaolosta. Wilmasta voi seurata myös oppilaan saamia tukitoimia. Wilmassa tiedotetaan myös koko koulua koskevista tapahtumista ja asioista.

Opettajat tiedottavat luokalleen lukuvuoden alkaessa ja kuluessa kuukausittain mm. oppilaan työjärjestyksestä, jaksotuksesta, opintoretkestä, liikunnan jaksosuunnitelmasta, opintojen etenemisestä, kokeista, luokan vanhempainilloista ja arviointikeskusteluista.

Kullakin luokalla on **yhteinen vanhempainilta** lukuvuoden alkaessa ja myöhemmin tarpeen mukaan. Ajankohdat ilmoitetaan Wilmassa tai tiedotteissa.

Tutustumistapaamisia ja arviointikeskusteluja järjestetään lukuvuoden kuluessa. Vanhemmat voivat osallistua arviointiin ja saada tietoa lukuvuoden aikana tapahtuvasta arvioinnista vähintään kerran lukuvuodessa pidettävissä arviointikeskusteluissa. Keskeiset kokeet ja muu arvioitava materiaali lähetetään näytettäväksi kotiin.

Koulukuljetusjärjestelyistä tiedotetaan tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille tutustumispäivän yhteydessä ja kaikille koulukuljetusoppilaille lukuvuoden alkaessa.

Avointen ovien päivä järjestetään vuosittain.

Koulun vanhempaintoimikunta kokoontuu muutaman kerran lukuvuoden aikana. Kokouksessa on läsnä rehtori. Rehtori ja vanhempaintoimikunnan vetäjä kokoontuvat keväällä suunnittelemaan seuraavan lukuvuoden toimintaa. Perinteisiä yhteisiä tapahtumia ovat: Kyläkiertokodin ja koulun -päivänä, Talviurheilupäivä sekä muut koulun juhlat tai tapahtumat. Linkki toimikunnan sivuille löytyy koulun kotisivulta.

5.3 Suunnitelma oppilaan suojaamiseksi kiusaamiselta, syrjinnältä, häirinnältä ja väkivallalta

Kiusaamisen, syrjinnän, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Jokaisella on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Koulun tasolla

Koulussamme pidetään huolta **yhteisöllisyydestä** vaalimalla avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien välillä. Ongelmiin puututaan matalan kynnyksen periaatteella ja ongelmat käsitellään nopeasti. Havainnointi ja avoimuus havaintojen käsittelyssä ovat tärkeitä. Aikuiset ovat toiminnallaan esimerkkejä. Hyvästä yhteishengestä pidetään huolta. Jokainen ammattikunta omalta osaltaan huolehtii, että koulumme yhteisönä olisi mahdollisimman toimiva ja hyvinvoiva.

Koulun säännöt ovat selkeät ja niitä tulkitaan samalla tavalla. Säännöt tarkistetaan ja päivitetään OK-ryhmässä ja henkilökunnan kokouksessa lukuvuoden alussa. Säännöt kerrataan OK-ryhmä vetoisesti yhteistunnilla lukukauden alussa. Oppilaat osallistuvat lukuvuoden alussa myös oman luokan säännöistä sopimiseen. Säännöt ovat esillä koulun ilmoitustaululla. Säännöistä tiedotetaan myös koteja lukuvuos tiedotteessa syyslukukauden alussa.

Yhteistunneilla käydään läpi myös muita yhdessä sovittuja käyttäytymissääntöjä esim. some-käyttäytymiseen tai vuorovaikutustaitoihin liittyen.

OK-ryhmän slogan: Eiks me olla sovittu, että noin ei tehdä/sanota?

Välituntivalvonnat hoidetaan syksyllä laaditun vuorolistan mukaisesti. Välitunteja valvoo kerrallaan yksi opettaja ja yksi ohjaaja.

Kurinpitokeinot ovat käytössä tarvittaessa, jos oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Kurinpitotoimia harkitessa otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso.

1. Opettajan tai rehtorin pitämä **puhuttelu**

2. Opettajan tai rehtorin pitämä **kasvatuskeskustelu** POL§35a mukaisesti, max. 2 h, kirjataan Wilmaan. Ilmoitetaan huoltajille Wilman kautta tai tarvittaessa puhelimitse. Huoltajille varataan mahdollisuus osallistua, jos katsotaan tarpeelliseksi.

3. Jälki-istunto POL §36 mukaisesti, max. 2 h, kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan huoltajille Wilman kautta. Teko yksilöidään ja oppilasta kuullaan.

4. Rehtorin antama **kirjallinen varoitus**. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on järjestetty useita keskustelutilaisuuksia vanhempien kanssa ja käytetty erilaisia tukitoimenpiteitä.

5. Rehtorin päätöksellä oppilaan poistaminen koulusta loppupäivän ajaksi POL §36b mukaisesti.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan **määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan**, taikka koulun tilaisuudesta. Oppilaan valvonta järjestetään joko koulunkäynninohjaajan tai toisen opettajan kanssa.

Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan **oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi**, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Epäämisen aikana

rehtori järjestää oppilaalle mahdollisuuden keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

Luokanopettaja, erityisopettaja ja kuraattori/psykologi järjestävät muuta hänen tarvitsemaansa tukea epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. He tekevät myös suunnitelman kouluun palaamisen tukemiseksi.

Erotetulle oppilaalle luokanopettaja ja erityisopettaja laativat opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtaisen suunnitelman, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle varataan tilaisuus suunnitelman laatimiseen.

Koulun opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Tärkeää on myös onnistumisten huomiointi. Välitön **positiivinen palaute** kannustaa yrittämään parhaansa jatkossakin.

Henkilökuntaa ja oppilaita **koulutetaan** turvallisuusasioissa tarpeen mukaan esim. Yhteispeli –työtapojen käyttöön, some-käyttämiseen, turvallisuuskävelyihin ja ensiaputaitoihin. Koulutuksista saatu tieto jaetaan muille.

Ryhmän tasolla

Arjessa on säännöllisessä käytössä työtapoja, jotka **edistävät tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista**. Sosiaalisia taitoja opiskellaan systemaattisesti (Yhteispeli). Ryhmille opetetaan konkreettisesti, miten työskennellään erilaisten ihmisten kanssa. Pari- ja ryhmätöitä tehdään vaihtelevilla kokoonpanoilla. Ristiriitatilanteita opetellaan ratkaisemaan myös oppilasvoimin.

Luokkahengen ja ilmapiirin luomiseen kiinnitetään erityistä huomiota erityisesti nivelvaiheessa. Koulutulokkaksiin tutustutaan jo eskarivuonna järjestämällä yhteistä toimintaa ja pitämällä **tiedonsiirtopalaverit**. Luokissa opettaja toimii omalla esimerkillään yhtenä hengen luojana. Lisäksi suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa luokan yhteistä tekemistä ja asetetaan päämääriä, joita tavoitellaan. **Hyvinvointiprofiilit** tehdään 4.lk keväällä ja 5.lk syksyllä. Luokissa tehdään kerran vuodessa **sosiogrammit**, jotka käsitellään yhteisöllisessä oh-ryhmässä. Samoin toteutetaan myös pienimuotoisia esim.kiusaamiseen liittyviä kyselyjä.

Osa **tiimien** ajasta sekä **opetushenkilökunnan luokkatuokioista** käytetään luokan tunne- ja vuorovaikutusasioiden pohdintaan (huoltamo).

Terveystarkkailija tekee hyvinvointikyselyt 1., 3. ja 5. luokilla.

Kuraattori on tarvittaessa vahvasti tukena ryhmäytymisessä, luokkatyöskentelyssä ja kiusaamisasioiden selvittelyssä.

Psykologi on tukena tarvittaessa yksittäisen oppilaan tai ryhmän ongelmatilanteissa.

Kiusaamisasian selvittely moniammatillisena yhteistyönä:

Koettu tai havaittu kiusaaminen

1. Ensivaiheen selvittely, huolen havainnut

Ensivaiheen selvittelyn (kuka, mitä ja kenelle) sekä yhteydenotot muihin oleellisiin tahoihin (luokanopettaja, rehtori) tekee kiusaamisen havainnut tai se opettaja, jolle kiusaamisesta kerrotaan. Huolen havainnut siis keskusteleo oppilaan/oppilaiden kanssa ja sopii jatkotoimista. Jos oppilas/oppilaat kertovat kiusaamisesta oppilashuollon työntekijöille (esim. kuraattori) kuraattori selvittää, mistä on kysymys ja sopii ryhmästä vastaavan opettajan kanssa siitä, miten esim. luokkatason selvittelyssä edetään. Kuitenkin niin, että ryhmästä vastaava opettaja on aina ensisijainen asiaan perehtyvä.

2. Jatkoselvittely ja seuranta: ryhmästä vastaava opettaja

Jos asia ei selviä ensivaiheen selvittelyllä, siirtyy asian jatkoselvittely tai mahdolliset seurantakeskustelut luokanopettajalle, joka ottaa joka tapauksessa yhteyttä huoltajaan. Tarvittaessa opettajat tekevät yhteistyötä yli luokkarajojen.

3. Konsultaatio

Jos opettajan/opettajien tekemät väliintulot ja seuranta eivät auta, on mahdollista konsultoida oppilashuoltohenkilöstöä (koulukuraattoria tai koulupsykologia) tilanteen jatkotoimenpiteiden osalta.

4. Koulun sosiaalityöntekijän (kuraattorin) rooli kiusaamistilanteiden hoidossa: palveluohjaus, interventiot ja yhteistyö

Kuraattori suorittaa tilannearvion ja antaa palveluohjausta. Kuraattori voi tehdä itse intervention kiusaamisasiaan liittyen luokka/yksilötasolla. Interventio voi tapahtua myös niin, että kuraattori tekee yhteistyötä esim. nuorisopalveluiden tai ryhmästä vastaavan opettajan kanssa.

5. Luokanopettaja: jälkiseuranta luokassa ja oppilaan huomiointi sekä huoltajayhteistyö

Jälkiseuranta luokassa, yleisellä tasolla.
Jälkiseuranta yksilötasolla, mahdolliset kahdenkeskiset keskustelut oppilaan ja mahdollisesti myös huoltajan kanssa.

Yksilön tasolla

Oppilaiden, henkilökunnan ja kotien välillä vaalitaan **luottamusta**. Näin uskalletaan ottaa vaikeatkin asiat puheeksi. Henkilökunta on arjessa **kiinnostunut oppilaiden asioista**: Miten sinulla nyt menee? Mikä on hätänä? Tavoitteena on matalan kynnyksen tarttuminen oppilaan huoliin.

Oppilaan ja opettajan välisissä juttutuokioissa, arviointikeskusteluissa, luokkapiirissä, vapaamuotoisissa hetkissä, välitunneilla ja esim. retkillä **kuunnellaan lasta** ja annetaan tarvittaessa aikaa. Keskustellaan havainnoista tarvittaessa oppilaan, opettajan ja huoltajien kanssa. Tarvittaessa järjestetään myös **tukikeskusteluja** oppilaan ja opetushenkilökunnan jäsenen kanssa useamman kerran jaksossa.

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan myös yksilötasolla.

Ongelmatilanteet konkretisoidaan ja harjoitellaan syys-seuraussuhteita. Annetaan välitöntä palautetta ja yksilöllistä tukea, palkitaan, seurataan edistymistä ja annetaan tarvittaessa päivittäin palautetta myös huoltajille esim. käytösasioissa.

Tarvittaessa käytetään **oppilashuollon palveluita**. Luokanopettaja tai joku oppilashuollon henkilöstöstä ohjaa oppilaan asian ohr-ryhmään, kokoaa ryhmän, huolehtii seurannasta yhdessä ohjaajan kanssa ja tiedottaa asioista kotiin sovitusti.

Psykologi tekee yksilöllisillä tukikäynneillä mielialaseuloja tarvittaessa. Psykologi vetää tarkkaavaisuusvaikeuksisille lapsille tarkoitettua ryhmää 2xlukuvuodessa.

Kuraattori tekee mielialakyselyt yksilökäyntien yhteydessä tarvittaessa.

Terveydenhoitajan tarkastuksissa ilmenneitä ongelmia käsitellään tarvittaessa yksilökohtaisessa ohr-tapaamisessa.

Oppilashuoltohenkilöstön on oltava helposti lähestyttävä, osa koulun arkea. Tuttuna on helppo ottaa yhteyttä puolin ja toisin.

Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Sosiaali- ja poliisiviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa, jos huoli herää. Lastensuojeluilmoituksen tai rikosilmoituksen tekee työntekijä (lo, er, kur, ter, psy), jolla huoli herää. Konsultointimahdollisuus kuraattorille.

Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Opetushenkilöstö perehtyy suunnitelmaan YS-kokouksissa, oppilashuoltohenkilöstö taas koulukohtaisissa yhteisöllisissä palaverissa. Lisäksi asioita käydään tarvittaessa läpi tiimeissä.

Oppilaille suunnitelman asioista tiedotetaan yhteistunneilla ja luokanopettajan toimesta omassa luokassa. Vanhemmat saavat tietoa vanhempainilloissa ja -tapaamisissa sekä koulun kotisivuilta.

Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Suunnitelma käydään läpi opetushenkilökunnan kanssa vuosittain, sen toimivuutta arvioidaan ja tehdään muutoksia tarvittaessa.

Oppilashuoltohenkilöstö päivittää suunnitelmaa yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa oppilashuollon palveluiden osalta.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Kotien kanssa tehdään ennaltaehkäisevää työtä. Luodaan luottamukselliset suhteet vanhempiin tutustumistapaamisten, vanhempain- ja arviointivarttien myötä. Tavoitteena on sujuva ja avoin yhteistyö. Tavoitteena on lapsen hyvinvointi ja etu.

Pidetään huolta, että yhteistyö on toimivaa kaikilla tasoilla.

- Vanhempien "tutustuttaminen" toisiinsa vanh.illoissa
- Vanhempien kannustaminen keskustelemaan
 - a. keskenään, muiden vanhempien kanssa
 - b. lapsen kanssa
- Vanhemmille toistensa yhteystiedot

Yhteydenpidon pääkanavana toimii Wilma. Poissaoloja seurataan reaaliaikaisena. Selvitykset riidoista, tieto käytöksestä ja annetun tuen merkinnät ovat myös luettavissa Wilmassa.

Vanhempia myös vastuutetaan asioiden käsittelyyn oman lapsen kanssa.

Opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta eri osapuolten koteihin joko Wilman kautta tai puhelimitse.

Koulun säännöt ja kurinpitomenettelyt ovat luettavissa koulun kotisivuilta lukuvuosisuunnitelmasta.

Oppilashuoltohenkilöstö tekee huoltajien kanssa yhteistyötä aina, kun lapsi on asiakkaana. Tarvittaessa ohjataan perhe avuntarpeessaan eteenpäin esim. perheneuvolan tai Taysin asiakkaaksi. Laajoissa terveystarkastuksissa myös vanhemmat ovat paikalla.

Kasvatuskeskustelut sekä kurinpidollisten keinojen käyttö Vahannan koulussa

Kasvatuskeskustelu pidetään, jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestyssääntöjä, harjoittaa tahallista ilkivaltaa tai käyttäytyy sopimattomasti muita kohtaan esimerkiksi kiusaamalla.

Kasvatuskeskustelun määrää ja pitää joko opettaja tai rehtori mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen. Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilman välilehdelle ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajille joko Wilman pikaviestillä tai tarpeen mukaan puhelimitse saman tien.

Kasvatuskeskustelussa selvitetään teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja sovitaan teon mahdollisesta sovittamisesta sekä keinoista käyttäytymisen parantamiseksi.

Kasvatuskeskustelu voi kestää enintään kaksi tuntia.

Toimenpiteet yksittäisessä kiusaamistapauksessa

Opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta **koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta kiusaamisesta** sekä kiusaajan että kiusatun huoltajille. Koululla ei ole toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla sattuneista tapauksista.

Moniammatillinen yhteistyö kiusaamisen selvittelyssä löytyy koulun **suunnitelmasta oppilaan suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta.**

Kurinpidollisten keinojen käyttö POL §36

Rehtorilla tai koulun opettajalla on **oikeus ottaa haltuunsa** kielletty esine tai sellainen aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos oppilas ei anna kyseistä esinettä tai ainetta, opettajalla tai rehtorilla on oikeus käyttää välttämättömiä voimakeinoja. Esine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulupäivän päätyttyä. Esineen haltuunotto kirjataan ja siitä ilmoitetaan aina huoltajalle Wilman kautta tai puhelimitse.

Rehtorilla tai opettajalla on **oikeus tarkastaa oppilaan tavarat** ja päällisin puolin hänen vaatteensa, jos epäillään ja on ilmeistä, että

oppilaalla on hallussaan ympäristön turvallisuutta vaarantavia aineita tai esineitä ja oppilas kieltäytyy niitä luovuttamasta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä kaksi aikuista, tarkastajan on hyvä olla samaa sukupuolta ja toisen oppilas voi valita, mikäli mahdollista. Oppilaalle ilmoitetaan tarkastuksen syy ennen tarkastusta. Tarkastaminen kirjataan ja siitä ilmoitetaan huoltajille Wilman kautta tai puhelimitse.

Oppilaan poistaminen luokasta kirjataan. Jos poistettava oppilas tekee vastarintaa, on opettajalla oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, jotka voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarvio huomioon ottaen. Tilanteessa kannattaa olla mahdollisuuksien mukaan kaksi aikuista.

Jälki-istunto määrätään koulun sääntöjen selkeästä rikkomisesta esim. lumipallojen ja kivien heittäminen, väkivalta, vilppi tai varkaus. Jälki-istunto järjestetään oppilaan koulupäivän ulkopuolella korkeintaan kahden tunnin ajan. Oppilasta kuullaan, rangaistuksen syy yksilöidään oppilaalle, rangaistus kirjataan Wilman välilehdelle ja tieto jälki-istunnosta lähetetään huoltajille ennen jälki-istuntoa. Jälki-istunnossa voidaan teettää kasvatusta tukevia tehtäviä ja harjoituksia.

Rehtorilla on oikeus **poistaa oppilas koulusta loppupäivän ajaksi**, jos oppilas käyttäytyy väkivaltaisesti ja on vaaraksi itselleen tai muille. Ennen toimenpidettä rehtori soittaa oppilaan huoltajille ja pyytää hakemaan lapsen koulusta.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Epäämisen aikana

rehtori järjestää oppilaalle mahdollisuuden keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

Luokanopettaja, erityisopettaja ja kuraattori/psykologi järjestävät muuta hänen tarvitsemaansa tukea epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. He tekevät myös suunnitelman kouluun palaamisen tukemiseksi.

Erotetulle oppilaalle luokanopettaja ja erityisopettaja laativat opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtaisen suunnitelman, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle varataan tilaisuus suunnitelman laatimiseen.

Rehtori voi antaa **kirjallisen varoituksen**. Toimenpiteeseen johtava teko yksilöidään, kuullaan oppilasta ja hankitaan muu tarpeellinen selvitys. Huoltajia kuullaan esim. puhelimitse tai pyytämällä huoltaja koululle. Rangaistus kirjataan Wilman välilehdelle. Kirjallinen varoitus annetaan, jos jälki-istunnoista huolimatta sääntöjä rikotaan.

Tarvittaessa kurinpidollisissa menettelyissä tehdään **yhteistyötä** sosiaalitoimen, lastensuojelun tai poliisin kanssa esimerkiksi vakavissa väkivaltatapauksissa.

Tämän **suunnitelman asiat käydään läpi** lukuvuoden alussa lukuvuosisuunnitelman yhteydessä. Sisäistä koulutusta annetaan opetushenkilökunnan YS-ajalla. Tarvittaessa tehdään muutoksia yhdessä keskustellen. Muutokset annetaan tiedoksi myös oppilashuollon henkilöstölle. Huoltajille suunnitelmasta tiedotetaan vanhempainilloissa ja koulun lukuvuositedotteessa.

Uudet työntekijät **perehdytetään** suunnitelmaan työsuhteen alkaessa rehtorin toimesta.

Yhteisöllisissä oppilashuollon kokouksissa **seurataan ja arvioidaan** kurinpitotoimien ja kasvatustieteiden toteutumista ja vaikuttavuutta. Arvioinnin perusteella tehdään muutoksia suunnitelmaan.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Oppimisympäristöjä monipuolistetaan opetussuunnitelman hengessä.

Kurssimuotoinen erityisopetus

Kurssimuotoisen erityisopetuksen tarkoituksena on kohdistaa oppiaineessa annettavaa tukea samanaikaisesti useammalle oppilaalle luokka-asteiden rajat ylittäen. Oppilasryhmä valikoidaan alkukartoituksella ja ryhmä kokoontuu n.2 krt viikossa 45 min. Yksi jakso kestää 4-8 vkoa. Oppilas voidaan ottaa ryhmään kesken jakson tai hän voi saavuttaa taidot, jolloin hänet siirretään ryhmästä pois jakson aikana

Kurssimuotoisessa erityisopetuksessa harjoitellaan äidinkielen ja matematiikan perustaitoja.

Oppilailla käytössä chromebookit vuosiluokilla 4-6. Käytämme sähköisiä opetusmateriaaleja varsinkin ympäristöopin, matematiikan, kielten ja äidinkielen opiskelussa.

Oman laitteen käyttöoikeus koulussa. Omia mobiililaitteita käytetään oppimisen edistämiseksi ja tukemiseksi. Lupa oman laitteen käyttöön kysytään huoltajilta lukuvuoden alussa.

Ulkona oppiminen: koulun lähiympäristöä ja luontoa käytetään hyväksi eri oppiaineiden opetuksessa. Oppimisen toiminnallisuutta lisätään.

Toiminnallisuus tarkoittaa liikunnan lisäämistä oppitunneille. Se on sekä oppimistavoitteeseen sidottua että taukoliikuntaa.

Liikkuva koulu: ylläpidetään vanhoja ja kokeillaan uusia toimintatapoja

Tiimit: 1.-3. luokkien tiimi ja 4.-6. luokkien tiimi kokoontuvat kerran viikossa. Tiimeissä tehdään pedagogista yhteissuunnittelua, sovitaan tuen järjestelyistä, jaetaan ideoita ja huolia ja sovitaan ajankohtaisista asioista.

Yhteisopettajuutta käytetään rinnakkaisluokilla mahdollisuuksien mukaan.

Työtapa monipuolistetaan yhteistoiminnallisen ja tutkivan ilmiöpohjaisen oppimisen menetelmin.